

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 20 februari 1923 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln gjorda framställningar jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

Utskottet får härigenom avgiva utlåtande i anledning av följande av Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition under nionde huvudtiteln gjorda framställningar:

1:o.

Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 52 föreslagit hemställer utskottet,

att riksdagen må liksom för år 1922 för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor att under de villkor, Kungl. Maj:t må bestämma, utgå för tillvaratagande och utveckling av sådana i Sverige förekommande s. k. lanthästar, som kunna innefattas under benämningen »inhemska häststammar».

*Åtgärder
för inhemska
häststammar.*

(extra anslag.)
[52.]¹

2:o.

Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 53 föreslagit hemställer utskottet,

att riksdagen må liksom för 1922 till understödjande av stamboksföring rörande hästar under de villkor, Kungl. Maj:t må bestämma, anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

Stamboksföring rörande hästar.

(extra anslag.)
[53.]

¹ Hänvisar till punkt i nionde huvudtiteln.

3:o.

Befrämjande i
allmänhet av
nötboskaps-
aveln.

(ordinarie
anslag.)
[54.]

Under punkt 54 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten uppföra ordinarie anslaget till premiering av nötboskap under ändrad titel, befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln, såsom ordinarie reservationsanslag med 205,000 kronor.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, hänvisas till motionen.

Under anslagstiteln befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanärningar finnes i riksstaten för 1922 uppfört ett ordinarie anslag å 205,000 kronor till premiering av nötboskap. Anslaget är i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaget utan angivet belopp.

I proposition, nr 93, till 1922 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att Kungl. Maj:t finge i huvudsaklig överensstämmelse med vad föredragande departementschefen i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet förordadt utfärda ändrade bestämmelser för understöd åt nötboskapspremiering och tjurföreningar, att tillämpas från och med 1923.

Riksdagen anmälde sitt i anledning härav fattade beslut i skrivelse den 5 april 1922, nr 95, varefter Kungl. Maj:t den 15 nästpåföljande juni utfärdade dels reglemente (nr 302) för med statsmedel understödd premiering och stamboksföring av nötboskap och dels kungörelse (nr 303) angående statsbidrag till nötboskapsavelns främjande.

Som enligt denna kungörelse beviljat statsbidrag skall utbetalas av statskontoret först sedan och i den mån hushållningssällskap med intyg av lantbruksstyrelsen styrker sig hava haft utgifter av beskaffenhet att kunna gäldas av statsmedel och således utbetalning ej kunde förekomma under första halvåret 1923, upptogs, såsom nämnts, det gamla anslaget till premiering av nötboskap i riksstaten för detta halvår utan angivet belopp.

Beträffande behovet av statsanslag till nötboskapsavelns främjande enligt de nya bestämmelserna har departementschefen ansett statsbidraget böra hållas inom ramen för det till 205,000 kronor bestämda anslaget. Departementschefen har vidare i likhet med de hörda myndigheterna ansett anslaget böra erhålla reservationsanslags natur. Som av anslaget utginge medel jämväl till annat än premiering i egentlig mening, har även föreslagits att ändra anslagets titel till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln.

Motion.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 22, av

herr *Gabrielsson*, vari hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om vidtagande, i anslutning till det i motionen anförda, av ändring i det av Kungl. Maj:t den 15 juni 1922 (nr 302) utfärdade reglemente för med statsmedel understödd premiering och stamboksföring av nötboskap.

Kungl. Maj:ts förevarande framställning innebär icke någon förändring beträffande anslaget belopp i jämförelse med det nu för helt år beräknade. Däremot har anslaget i överensstämmelse med statskontorets förslag givits reservationsanslags natur. Mot vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har utskottet intet att erinra.

Utskottet.

På sätt i den i ämnet väckta motionen framhålles skall enligt gällande reglemente för med statsmedel understödd premiering och stamboksföring av nötboskap däri omförmäld tjurbesiktning förrättas av premieringsnämndens ordförande ensam eller, där hos hushållningssällskapet anställd husdjurskonsulent är ledamot av premieringsnämnden, av denne, därest han deltagit i nämndens arbete minst fem år. Motionen avser sådan författningsändring, att dylik konsulent i varje fall alltid borde vara kompetent verkställa tjurbesiktning, och ifrågasätter motionären tillika, huruvida icke även annan hos hushållningssällskapet anställd tjänsteman (konsulent eller vandringsrättare) borde efter förvaltningsutskottets förordnande äga förrätta sådan besiktning.

Då ifrågavarande författning av Kungl. Maj:t utfärdats i administrativ ordning, torde Kungl. Maj:t bland annat äga att, därest förhållandena i vissa delar av landet såsom av motionären påpekats eller eljest för visst fall sådant påkalla, på framställning av vederbörande hushållningssällskap och efter lantbruksstyrelsens hörande medgiva avvikelser från de i premieringsreglementet i nu förevarande avseende stadgade bestämmelser. Utskottet saknar därför anledning att föreslå riksdagen vidtagande av någon särskild åtgärd i ämnet.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

- 1) att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning i riksstaten uppföra ordinarie anslaget till premiering av nötboskap under ändrad titel, befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln, såsom ordinarie reservationsanslag med 205,000 kronor,
- 2) att den i ämnet väckta motionen icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

4:o.

Understöd åt
kontroll-
föreningsverk-
samhet.

(extra anslag.)

[55.]

Under punkt 55 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till understöd åt kontrollföreningsverksamhet anvisa för budgetåret 1923 — 1924 ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

Departementschefen har, under erinran att det sedan 1901 i riksstaten uppförda reservationsanslaget till höjande av det mindre jordbruket hittills ingått en post till främjande av kontrollföreningsverksamheten, anfört att, på sätt förutsattes i statsverkspropositionen till 1922 års riksdag (nionde huvudtiteln, punkt 76), nämnda anslagspost nu torde böra utbrytas och under benämning: »understöd åt kontrollföreningsverksamhet» inordnas såsom ett särskilt reservationsanslag bland övriga under gruppen »Boskapsskötsel m. m.» förekommande anslag. Det äskade anslaget är avsett att utdelas till hushållningssällskapen såsom bidrag till kostnaden för kontrollföreningsverksamhet under kalenderåret 1923.

Departementschefen har vidare i sitt yttrande till statsrådsprotokollet omförmålt, att lantbruksstyrelsen överlämnat förslag till nya författningsbestämmelser rörande kontrollföreningsverksamheten. Oavsett de förändringar, som betingades av hittillsvarande bestämmelsers utbrytning ur de för åtgärder till höjande av det mindre jordbruket gemensamma författningarna, innebure lantbruksstyrelsens förslag, bland annat, att såsom ytterligare villkor för hushållningssällskaps rätt att erhålla statsbidrag till kontrollföreningsverksamheten skulle stadgas skyldighet för hushållningssällskapet att i enlighet med av lantbruksstyrelsen fastställd plan upprätthålla kontroll över föreningsverksamheten antingen genom särskild överkontrollassistent eller genom i hushållningssällskapetets tjänst anställd konsulent. Departementschefen, som ansett nya villkor för erhållande av bidrag till kontrollföreningsverksamhet ej böra stadgas för innevarande år, har funnit lämpligt, att bestämmelserna om statsbidrag till sådan verksamhet i huvudsaklig överensstämmelse med lantbruksstyrelsens förslag sammanföras i en särskild kungörelse.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit skäl att erinra mot det sålunda ifrågasatta ytterligare villkoret för hushållningssällskaps rätt att erhålla statsbidrag till kontrollföreningsverksamheten, liksom ej heller mot det föreslagna anslagsbeloppet, hemställer,

att riksdagen må till understöd åt kontrollföreningsverksamhet anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

5:o.

Under punkt 57 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till befrämjande under 1923 av nötboskapsaveln inom Norrbottens län anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra anslag av 9,000 kronor.

*Befrämjande
av nötboskaps-
aveln inom
Norrbottens
län.*

Till befrämjande av nötboskapsaveln inom Norrbottens län anvisade riksdagen å extra stat för vart och ett av åren 1907—1921 5,000 kronor och för 1922 10,000 kronor. Något anslag för kalenderåret 1923 anvisades icke, enär med anvisningen ansågs kunna anstå till 1923 års riksdag.

*(extra anslag.)
[57.]*

Anslagsförhöjningen för 1922 föranleddes av bland annat stegrade resekostnader. Då desamma numera nedgått, har anslaget ansetts kunna begränsas till 9,000 kronor.

Utskottet.

I anslutning härtill hemställer utskottet,

att riksdagen må till befrämjande under 1923 av nötboskapsaveln inom Norrbottens län anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra anslag av 9,000 kronor.

6:o.

Under punkt 64 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till biskötselns befrämjande anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 9,000 kronor.

*Biskötselns
befrämjande.
(extra anslag.)*

[64.]

Till biskötselns befrämjande har riksdagen å extra stat såsom reservationsanlag anvisat för vartdera av åren 1918 och 1919 6,000 kronor samt för ett vart av åren 1920—1922 12,000 kronor. Då med fördelningen av anslaget för 1923 ansågs kunna utan nämnvärd olägenhet anstå till senare hälften av samma år, anvisades icke något anslag av 1922 års riksdag.

Beträffande medelsbehovet för 1923 för ifrågavarande ändamål har departementschefen ansett detsamma böra beräknas till enahanda belopp som för 1922 eller till 12,000 kronor. Med hänsyn till beräknad reservation har emellertid anslaget föreslagits att uppföras med ett till 9,000 kronor begränsat belopp.

Utskottet.

I enlighet härmed hemställer utskottet,

att riksdagen må till biskötselns befrämjande anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 9,000 kronor.

7:o.

Ordnad bok-
föring vid
mindre jord-
bruk.

(extra anslag.)

[81.]

Under punkt 81 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom bidrag till åtgärder för främjande av ordnad bokföring vid mindre jordbruk anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 12,000 kronor.

Såsom bidrag till åtgärder för främjande av ordnad bokföring vid mindre jordbruk har riksdagen anvisat anslag för vart och ett av åren 1912—1922 ävensom för första halvåret 1923. För 1922 har sålunda anvisats 26,000 kronor, därav högst 17,600 kronor finge användas till åtgärder för åstadkommande av räntabilitetsberäkningar angående jordbruk. För första halvåret 1923 har riksdagen för sistnämnda ändamål anvisat 5,000 kronor.

Departementschefen har i sitt anförande till statsrådsprotokollet erinrat om, att anslagen — utom vad angår nu löpande halvår -- varit avsedda *ej mindre* till statsbidrag till bokföringsbyråer med dels visst bidrag till byråns driftkostnad, dels visst belopp för varje angående jordegendom upprättat bokslut, dels ock visst belopp för varje upprättat räkenskapsutdrag efter bokslut, *än även* till bestridande av lantbruksstyrelsens utgifter för dessa räkenskapsutdrags bearbetande till räntabilitetsberäkningar.

Den del av statsbidragen, som avsett upprättande av räkenskapsutdrag, jämte lantbruksstyrelsens bearbetningskostnad har ej fått överstiga det belopp, som riksdagen medgivit må användas till räntabilitetsberäkningar.

Statsbidragen, som avse verksamhet under visst kalenderår, anvisas under våren samma år. Som de emellertid utbetalas först senare, behövde anslag för kalenderåret 1923 ej upptagas i budgeten för nu löpande halvår. Det däri upptagna anslaget avser således allenast lantbruksstyrelsens utgifter under samma halvår för bearbetning av räkenskapsutdrag.

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 24 mars 1922 har på grund av inkomna ansökningar om statsbidrag för samma år anvisats tillhopa 11,865 kronor, därav till byråkostnader 550 kronor, för upprättade bokslut 6,830 kronor och för räkenskapsutdrag 4,485 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade, likalydande motioner, nämligen nr 60 i första kammaren av herr *Sederholm* samt nr 151 i andra kammaren av herrar *Olsson* i Blädinge och *Norman*, vari hemställt, dels att riksdagen behagade för budgetåret 1923—1924 anvisa ett belopp av 7,500 kronor för möjliggörandet av fortsatt bearbetning och publicering av från bokföringsföreningarna insamlade räkenskapsutdrag, dels att riksdagen behagade för budgetåret 1923—1924 anvisa ett belopp av 12,500 kronor för möjliggörande av fortsatta produktionskostnadsundersökningar för lantbruket.

Motioner.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, hänvisas till motionerna.

Det i Kungl. Maj:ts förevarande framställning äskade anslaget är avsett att utgå såsom statsbidrag till bokföringsbyråer, varav 5,000 kronor för upprättande av räkenskapsutdrag efter bokslut. Beträffande åter bearbetningen av dessa räkenskapsutdrag, för vilket ändamål anslag hittills av riksdagen beviljats, har departementschefen med hänsyn till det statsfinansiella läget ansett, att arbetet därmed borde tillsvidare inställas.

Utskottet.

Under framhållande av att ett uppskov på obestämd tid med bearbetningen av räkenskapsutdragen — varigenom det insamlade materialet först finge värde för det allmänna — skulle betyda, att hela det insamlade materialet i detta avseende bleve värdelöst, hemställa motionärerna om anvisande för nu ifrågavarande ändamål av ett anslag för budgetåret 1923—1924 av 7,500 kronor. Därjämte yrka motionärerna under betonande av önskvärdheten av en fortsatt undersökning av det svenska lantbrukets produktionskostnader på uppförande för detta ändamål av ett anslag av 12,500 kronor.

För egen del anser utskottet de olägenheter, vilka på sätt motionärerna framhållit skulle bli en följd av att nu avbryta bearbetningen av de insamlade räkenskapsutdragen, av den betydelse, att utskottet oaktat de statsfinansiella svårigheterna icke ansett sig kunna underlåta tillstyrka uppförande av anslag jämväl för detta ändamål. Rörande beloppet biträder utskottet motionärernas på lantbruksstyrelsens förslag i ämnet grundade hemställan. Beträffande motionärernas förslag om anvisande av anslag för fortsatta produktionskostnadsundersökningar vill utskottet erinra, att de senaste årens resultat därav ännu icke publicerats. Då utskottet vid sådant förhållande saknar möjlighet bedöma värdet och betydelsen av sådana undersökningar samt önskvärdheten av deras fortsättande, anser sig utskottet icke kunna taga ställning till motionärernas förslag i nu ifrågavarande avseende.

Med inräknande av det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet å 12,000 kronor skulle sålunda hela anslaget uppgå till 19,500 kronor, varav 5,000 kronor för upprättande av räkenskapsutdrag och 7,500 kronor för bearbetningskostnader.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

1) att riksdagen må med anledning av Kungl. Maj:ts förevarande framställning och de i ämnet väckta motionerna i vad rör anslag för bearbetning av räkenskapsutdrag efter bokslut såsom bidrag till åtgärder för främjande av ordnad bokföring vid mindre jordbruk anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 19,500 kronor,

2) att de i ämnet väckta motionerna i vad rör anslag till produktionskostnadsundersökningar för lantbruket icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

8:o.

Jordbruks-
konsulenter.
(extra anslag.)
[82.]

Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 82 föreslagit och under uttalande att såsom departementschefen anfört de vid anslags beviljande för 1922 uppställda villkoren för statsbidrag alltjämt böra gälla hemställer utskottet,

att riksdagen må liksom för 1922 såsom bidrag till avlönande under 1923 av högst 55 jordbrukskonsulenter anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag av 260,000 kronor.

9:o.

Vandrings-
rättare.
(extra anslag.)
[83.]

Under punkt 83 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom bidrag till avlönande under 1923 av vandringsrättare anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 90,000 kronor.

Från och med 1912 har beviljats anslag till bidrag för avlönande av vandringsrättare. För 1922 har sålunda beviljats ett reservationsanslag å 125,000 kronor. Härav beräknades för 80 vandringsrättare med 1,500 kronor till varje tillhoppa 120,000 kronor. Återstående 5,000 kronor avsågos till bestridande av kostnader för kurser till utbildning av vandringsrättare. I budgeten för innevarande halvår uppfördes icke några medel till bidrag till anställande av vandringsrättare men väl till utbildningskurs för dylika. Anslaget till sistnämnda ändamål uppfördes i riksstaten med 5,000 kronor såsom extra reservationsanslag.

Under 1922 har Kungl. Maj:t anvisat statsbidrag till 70 vandringsrättare med 105,000 kronor.

Medelsbehovet för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1923—1924 har beräknats uppgå till enahanda belopp som för 1922 eller 105,000 kronor. Då emellertid å tidigare anslag för ändamålet uppkommit en behållning av 15,000 kronor, har anslagsäskandet kunnat begränsas till 90,000 kronor. Anslagsäskandet föranleder icke någon utskottets erinran.

Utskottet

Såsom departementschefen uttalat torde såsom villkor för statsbidrag, som alltjämt bör utgå med 1,500 kronor för varje vandringsrättare, böra gälla de i kungörelsen den 19 augusti 1921 (nr 514) angående statsbidrag till avlönande av vandringsrättare i enlighet med riksdagens beslut intagna bestämmelser om grundlön och skyldighet att bestrida de statsbidraget överskjutande kostnaderna för vandringsrättare.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må såsom bidrag till avlönande under 1923 av vandringsrättare anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 90,000 kronor.

10:o.

Under punkt 95 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom bidrag för 1923 till åtgärder för befordrande av den inhemska odlingen av frö av vallväxter, foderrotfrukter och köksväxter anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 16,000 kronor.

Befordrande
av inhemska
fröodling.
(extra anslag.)
[95.]

För befordrande av inhemska fröodling har riksdagen från och med 1908 årligen anvisat anslag. Medelsbehovet har under de senare åren beräknats till 22,000 kronor årligen, men på grund av förefintliga besparingar har anslagsbeloppet kunnat sättas lägre. För 1922 uppgick det till 10,000 kronor. För innevarande halvår anvisades icke något anslag, då med medelsanvisningen för kalenderåret 1923 ansågs kunna anstå till samma års riksdag.

(Statsrådsprotokollet sid. 185 och 186.)

Förevarande framställning avser beredande av medel för ändamålet för kalenderåret 1923 efter ett årsbehov av liksom för 1922

Utskottet.

22,000 kronor. Beräknad reservation å tidigare anslag för ändamålet möjliggör begränsning av anslagsanvisningen till 16,000 kronor.

Framställningen föranleder icke någon utskottets erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må såsom bidrag för 1923 till åtgärder för befordrande av den inhemska odlingen av frö av vallväxter, foderrotfrukter och köksväxter anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 16,000 kronor.

11:o.

*Sveriges
pomologiska
förening.*
(extra anslag.)
[97.]

Under punkt 97 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till understöd åt Sveriges pomologiska förening för dess verksamhet under kalenderåret 1923 anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra anslag av 12,000 kronor.

Sedan Kungl. Maj:t under flera år av för Kungl. Maj:t tillgängliga medel beviljat Sveriges pomologiska förening statsunderstöd, har 1921 års riksdag till understöd åt föreningen å extra stat för 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 12,500 kronor. För 1923 äskade Kungl. Maj:t icke något anslag för ändamålet utan ansågs därmed kunna anstå till samma års riksdag.

Utskottet.

Beräkningen av anslaget, vilket avser understöd åt föreningen för kalenderåret 1923, föranleder icke någon utskottets erinran.

Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må till understöd åt Sveriges pomologiska förening för dess verksamhet under kalenderåret 1923 anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra anslag av 12,000 kronor.

12:o.

*Berberis-
buskens ut-
rotande.*
(extra anslag.)
101.]

Under punkt 101 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till utrotande under 1923 av berberisbusken i de trakter av landet, där den förekommer i större mängd, anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

Till bestridande av kostnaderna för berberisbuskens utrotande i de trakter av landet, där den förekommer i större mängd, har riksdagen å

extra stat för vart och ett av åren 1919—1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 15,000 kronor. Med hänsyn till tiden för utanordning från anslaget erfordrades icke något anslag för första halvåret 1923.

Enligt vad av statsrådsprotokollet i ämnet inhämtas har medelsbehovet för åren 1920—1922 icke överstigit 10,000 kronor för år, i anledning varav anslaget ansetts kunna minskas med 5,000 kronor. Tillika har föreslagits, att anslaget i likhet med andra anslag, avsedda att enligt enahanda regler användas till statsbidrag åt hushållningssällskap för vissa ändamål, bör uppföras såsom reservationsanslag.

Utskottet.

Då utskottet intet haft att erinra mot framställningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till utrotande under 1923 av berberisbusken i de trakter av landet, där den förekommer i större mängd, anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

13:o.

Under punkt 103 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom ytterligare bidrag till bestridande av kostnaderna för tjuguandra allmänna svenska lantbruksmötet i Göteborg 1923 anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor, att utgå under villkor att eventuellt uppstående överskott å mötet varder efter Kungl. Maj:ts bestämmande helt eller delvis återburet till statsverket eller reserverat för ett senare allmänt svenskt lantbruksmöte.

*Lantbruks-
möte.*

(extra anslag.)
[103.]

(Statsrådsprotokollet sid. 199—203.)

Till bestridande av kostnaderna för tjuguandra allmänna svenska lantbruksmötet, avsett att hållas i Göteborg 1923, samt till prisbelöningar vid mötet finnas tillgängliga av riksdagen till allmänna lantbruksmöten för vart och ett av åren 1912—1915 å extra stat anvisade anslag å tillhopa 95,000 kronor, varav för det förra ändamålet 30,000 kronor och för det senare 65,000 kronor. Härtill kommer av 1921 års riksdag för nämnda lantbruksmöte å extra stat för 1922 anvisat reservationsanslag av 100,000 kronor att utgå under villkor att eventuellt uppstående överskott å mötet bleve efter Kungl. Maj:ts bestämmande helt eller delvis återburet till statsverket eller reserverat för senare allmänt svenskt lantbruksmöte. Till lantbruksmötet i fråga har sålunda redan anvisats statsbidrag till belopp av sammanlagt 195,000 kronor.

Utskottet.

Enligt vad av statsrådsprotokollet framgår torde för ifrågavarande ändamål erfordras ytterligare bidrag av statsmedel. Som utskottet vid granskningen av anslagsberäkningen icke funnit något att mot densamma erinra, hemställer utskottet,

att riksdagen må såsom ytterligare bidrag till bestridande av kostnaderna för tjuguandra allmänna svenska lantbruksmötet i Göteborg 1923 anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor, att utgå under villkor att eventuellt uppstående överskott å mötet varder efter Kungl. Maj:ts bestämmande helt eller delvis återburet till statsverket eller reserverat för ett senare allmänt svenskt lantbruksmöte.

14:o.

*Understöd åt
föreningar
för jordbruks-
kredit.*

(extra anslag.)

[106.]

Under punkt 106 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen dels att till understöd åt föreningar för jordbrukskredit anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag av 35,000 kronor, dels ock medgiva, att till envar av Malmöhus läns centralkassa för jordbrukskredit, Mälarprovinsernas centralkassa för jordbrukskredit, Skaraborgs läns centralkassa för jordbrukskredit och Södra Sveriges centralkassa för jordbrukskredit må under 1923 av de å extra stat för tiden 1 januari —30 juni 1923 eller för budgetåret 1923—1924 anvisade förslagsanslagen till understöd åt föreningar för jordbrukskredit utbetalas, utöver det statsbidrag för förvaltningskostnader, som jämlikt gällande bestämmelser tillkommer föreningen, ett tillfälligt statsbidrag till hälften så stort belopp.

(Statsrådsprotokollet sid. 210—212.)

Till understöd åt föreningar för jordbrukskredit har riksdagen från och med 1916 anvisat anslag å extra stat. För ett vart av åren 1919 —1922 har sålunda beviljats ett förslagsanslag å 35,000 kronor samt för första halvåret 1923 hälften av nämnda belopp eller 17,500 kronor.

Enligt gällande bestämmelser kan såväl jordbrukskassa som centralkassa för jordbrukskredit, under förutsättning att de i enlighet med av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter vunnit godkännande från det allmänna sida, av statsmedel erhålla bidrag utan återbetalnings-skyldighet, den förra till de årliga förvaltningskostnaderna och den senare dels till organisationskostnader med 2,000 kronor och dels till de årliga förvaltningskostnaderna med 2,000 kronor under ett vart av

de två första åren näst efter det, då godkännandet givits, med 1,000 kronor under ett vart av de följande fyra åren och med 500 kronor under ett vart av ytterligare fyra år.

Fyra centralkassor hava för närvarande vunnit godkännande från det allmännas sida, nämligen Mälarprovinsernas, Södra Sveriges, Malmöhus läns och Skaraborgs läns centralkassor för jordbrukskredit.

Till följd av genom dyrtiden stegrade kostnader visade sig de till sagda centralkassor utgående statsbidragen till förvaltningskostnader otillräckliga. I anledning härav har riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställningar, medgivit, att till en var av kassorna finge under ett vart av åren 1921 och 1922 av det å extra stat för samma år anvisade förslagsanslaget till understöd åt föreningar för jordbrukskredit utbetalas, utöver det statsbidrag för förvaltningskostnader, som jämlikt gällande bestämmelser tillkomme föreningen, ett tillfälligt statsbidrag å för 1921 lika stort och för 1922 hälften så stort belopp.

Utskottet.

Framställningen avser först beredande liksom beträffande 1921 och 1922 utöver det statsbidrag för förvaltningskostnader, som jämlikt gällande bestämmelser tillkommer centralkassorna, av ett tillfälligt anslag för 1923. Detta tillfälliga bidrag föreslås att såsom för 1922 utgå med hälften så stort belopp som det författningsenligt utgående.

Härjämte innefattas i förevarande framställning anvisning av för budgetåret 1923—1924 för ändamålet erforderligt anslag, vilket upptagits med samma belopp som anvisats för åren 1919—1922.

En tillfällig förhöjning av statsbidraget jämväl för 1923 synes utskottet motiverad, och då utskottet icke heller har något att erinra mot förslaget i övrigt, hemställer utskottet,

att riksdagen må

dels till understöd åt föreningar för jordbrukskredit anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag av 35,000 kronor,

dels ock medgiva, att till envar av Malmöhus läns centralkassa för jordbrukskredit, Mälarprovinsernas centralkassa för jordbrukskredit, Skaraborgs läns centralkassa för jordbrukskredit och Södra Sveriges centralkassa för jordbrukskredit må under 1923 av det å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 eller för budgetåret 1923—1924 anvisade förslagsanslagen till understöd åt föreningar för jordbrukskredit utbetalas, utöver

det statsbidrag för förvaltningskostnader, som jämlikt gällande bestämmelser tillkommer föreningen, ett tillfälligt statsbidrag till hälften så stort belopp.

15:o.

Upplysnings-
verksamhet
angående
försäljnings-
föreningar.
(extra anslag.)
[108.]

Under punkt 108 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till främjande under 1923 av upplysningsverksamhet rörande föreningar för ordnande av avsättningen av lantmannaprodukter ävensom beträffande jordbrukskasserörelsen anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra anslag av 8,000 kronor.

Till främjande av upplysningsverksamhet rörande föreningar för ordnande av avsättningen utav lantmannaprodukter ävensom beträffande jordbrukskasserörelsen har riksdagen för vart och ett av åren 1919—1922 å extra stat anvisat ett förslagsanslag, högst 10,000 kronor. För första halvåret 1923 erfordrades icke något anslag för ändamålet, enär med utbetalning av anslaget kunde anstå till senare hälften av samma år.

Departementschefen har till statsrådsprotokollet i ämnet anfört följande:

»Utan att vilja förringa betydelsen av försäljningsföreningar och jordbrukskassor eller av upplysning om fördelarna därav anser jag, att bidrag av statsmedel, åtminstone i den form, som med ifrågavarande anslag avses, ej efter utgången av innevarande år bör ifrågakomma. Skulle för visst fall erfordras något mindre statsbidrag för spridande av någon lämplig broschyr eller upplysning i annan form, torde möjlighet föreligga att utanordna sådant från anslaget till befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar.

Med hänsyn till att ansökningar om bidrag för kalenderåret 1923 enligt gällande kungörelse redan äro ingivna, lärer anslag dock för detta år böra äskas. Anslaget synes mig kunna begränsas till 8,000 kronor.»

Utskottet.

Med instämmande i vad departementschefen i ärendet anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må till främjande under 1923 av upplysningsverksamhet rörande föreningar för ordnande av avsättningen av lantmannaprodukter ävensom beträffande jordbrukskasserörelsen anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra anslag av 8,000 kronor.

16:o.

Under punkt 109 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för främjande under 1923 av en planmässig organisation och utveckling av landsbygdens elektrifiering anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra anslag av 65,000 kronor. *Landsbygdens elektrifiering.*
(extra anslag.)
[109.]

Med anledning av väckta motioner anvisade 1918 års lagtima riksdag för vartdera av åren 1918 och 1919 ett anslag av 100,000 kronor för att, i vad på länsstyrelserna lämpligen kunde ankomma, främja en planmässig organisation av landsbygdens elektrifiering. På framställning av Kungl. Maj:t har motsvarande belopp anvisats även för åren 1920—1922. Anslagen hava mellan länsstyrelserna fördelats av Kungl. Maj:t efter förslag av elektrifieringskommittén.

Anslaget, som avser kalenderåret 1923, har departementschefen ansett kunna begränsas till 65,000 kronor. *Utskottet.*

I anslutning härtill hemställer utskottet,

att riksdagen må för främjande under 1923 av en planmässig organisation och utveckling av landsbygdens elektrifiering anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra anslag av 65,000 kronor.

17:o.

Under punkt 110 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom statsbidrag till jordbrukarungdomens förbund för främjande av dess verksamhet under 1923 anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra anslag av 10,000 kronor, att utgå i den mån och under villkor att förbundet visar sig hava från annat håll för ändamålet under 1923 mottagit understöd å minst lika stort belopp. *Jordbrukarungdomens förbund.*
(extra anslag.)
[110.]

Såsom statsbidrag till jordbrukarungdomens förbund för främjande av dess verksamhet har riksdagen å extra stat för ett vart av åren 1921 och 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst 15,000 kronor, att utgå under villkor att förbundet visade sig hava från annat håll för ändamålet under året mottagit understöd till minst lika stort belopp. Anslagen hava utbetalats halvårsvis i efterskott. I följd härav ansågs, att med anslagsaskande för ändamålet för 1923 kunde anstå till samma års riksdag.

Departementschefen har till statsrådsprotokollet anfört följande:

»Det synes mig icke föreligga anledning att tilldela förbundet så stort anslag som för 1921 och 1922, vilket nödvändiggjort särskild framställning till riksdagen. Därest överhuvudtaget bidrag för tiden efter 1923 skall beviljas, synes detsamma kunna inskränkas till sådant belopp, att det kan rymmas inom anslaget till befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanärningar. Som emellertid förbundet av vad jag föregående år anförde angående dess då föreliggande ansökan om statsbidrag för 1923 haft viss anledning antaga, att jämväl till denna riksdag skulle göras framställning om anslag till förbundet, tillstyrker jag sådan framställning, dock avseende ett till 10,000 kronor begränsat belopp.»

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen sålunda uttalat, hemställer,

att riksdagen må såsom statsbidrag till jordbrukarungdomens förbund för främjande av dess verksamhet under 1923 anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra anslag av 10,000 kronor att utgå i den mån och under villkor att förbundet visar sig hava från annat håll för ändamålet under 1923 mottagit understöd å minst lika stort belopp.

18:o.

Fiskets befrämjande i de särskilda orterna.

(ordinarie anslag.)
[121.]

Under punkt 121 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten uppföra ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna med 99,000 kronor.

(Statsrådsprotokollet sid. 257—267.)

Under ordinarie anslagstiteln statens fiskeriadministration har under tiden intill 1923 ingått, förutom anslaget till statens fiskeriadministration, jämväl ett belopp av 105,000 kronor till fiskeriadministrationen och fiskets befrämjande i de särskilda orterna samt 40,700 kronor till Kungl. Maj:ts disposition. Vid 1922 års riksdag (se IX H. T. p. 115) beslöts, att nämnda båda anslagsbelopp hädanefter skulle upptagas såsom särskilda ordinarie reservationsanslag, det ena för fiskets befrämjande i de särskilda orterna med bibehållet belopp av 105,000 kronor och det andra till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen med 40,400 kronor.

Som enligt bestämmelserna för utdelning av anslaget å 105,000 kronor — vilka återfinnas i kungörelsen den 10 december 1920 (nr 824)

angående statsbidrag till åtgärder för fiskerinäringens befrämjande — statsbidrag för kalenderåret 1923 icke behövde utbetalas under första halvåret, upptogs anslaget utan angivet belopp i budgeten för samma halvår.

Enligt riksdagens beslut 1920 (se IX H. T. p. 63) må Kungl. Maj:t på de villkor, Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva, av anslaget anvisa 30,000 kronor till inhämtande av primäruppgifter för fiskeristatistik. I enlighet härmed är i förenämnda kungörelse stadgat, att av anslaget årligen må anvisas 30,000 kronor till hushållningssällskap, landsting eller andra ortskorporationer såsom bidrag till insamlande av primäruppgifter för fiskeristatistik. Enligt bestämmelserna i kungörelsen fordras för bidrag från detta anslagsbelopp att inom orten tillskjutes minst en fjärdedel av vad för året anses erforderligt.

För fiskeristatistik hava hushållningssällskapen enligt i statsrådsprotokollet lämnad uppgift utbetalat i runda tal

1916	kronor	30,000,	varemot	svarar	statsbidrag	å	kronor	22,500
1917	»	31,000	»	»	»	»	»	23,250
1918	»	33,000	»	»	»	»	»	24,750
1919	»	36,000	»	»	»	»	»	27,000
1920	»	43,000	»	»	»	»	»	32,250
1921	»	41,000	»	»	»	»	»	30,750

I förenämnda kungörelse är vidare stadgat, att återstoden, 75,000 kronor, av anslaget må anvisas till hushållningssällskap eller landsting såsom bidrag till fiskeriadministrationen och fiskets befrämjande i de särskilda orterna. Av sistnämnda belopp må 5,000 kronor användas till studieresor för fiskare, 5,000 kronor till premiering av välskötta dammhushållningar och insjöfiskeriet på sötvattenfiskets område ävensom av fiskberedning på saltsjöfiskets område samt återstående 65,000 kronor huvudsakligen till avlöning av hos hushållningssällskap eller landsting anställda fiskeritjänstemän, dessas resor samt fiskodling. Därest något av sistnämnda tre belopp icke tages i anspråk för därmed avsett ändamål, må sålunda uppkommet överskott efter därom av lantbruksstyrelsen hos Kungl. Maj:t gjord framställning annorledes användas såsom bidrag till fiskeriadministrationen och fiskets befrämjande i de särskilda orterna.

I statsrådsprotokollet har departementschefen anmält ett betänkande rörande fiskerinäringens främjande, avgivet den 31 maj 1922 av de med förordande av riksdagens skrivelse den 16 april 1920, nr 106, av chefen för jordbruksdepartementet enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 10 augusti 1920 tillkallade sakkunniga. Över detta betänkande, som är tryckt och ingår såsom nr 7 för 1922 i serien statens offentliga Bihang till riksdagens protokoll 1923. 10 saml. 5 häft. (Nr 9.)

utredningar, hava infordrade utlåtanen avgivits av, bland andra, statskontoret den 19 augusti 1922 och lantbruksstyrelsen den 21 november 1922. Dessutom hava genom lantbruksstyrelsens försorg yttranden infordrats från samtliga länsstyrelser och hushållningssällskap ävensom fiskeriintendenter.

Detta betänkande innefattar vissa förslag, vilka innebära en utvidgning av statens understödjande verksamhet på fiskerinäringens område. Sålunda hava de sakkunniga hemställt,

att ett årligt reservationsanslag på 30,000 kronor måtte anvisas till bestridande av de organisationskostnader, som vore förenade med bildandet av samman slutningar mellan fiskare;

att ett årligt anslag på 10,000 kronor måtte anvisas för beredande av möjlighet för fiskare, fiskeriarbetare och länsfiskeritjänstemän att företaga resor för studier på fiskerinäringens olika områden;

att ett årligt reservationsanslag å 40,000 kronor måtte anvisas för bedrivande av propagandaverksamhet för ökad användning av fisk; samt

att ett årligt reservationsanslag å 10,000 kronor måtte anvisas för främjande av fiskeexporten.

Dessutom hava de sakkunniga föreslagit, att ett årligt lånebelopp av sammanlagt 150,000 kronor måtte ur fonden för fiskerinäringens befrämjande enligt nu gällande bestämmelser utdelas för anläggning eller utvidgning av inrättningar, som avse tillgodogörande, förvaring, konservering eller förädling av fisk.

Utskottet.

Vad först beträffar förslaget i fråga om fiskerilånefonden har det samma icke synts departementschefen böra föranleda till sådan ändring av bestämmelserna för fonden, som de sakkunniga föreslagit och lantbruksstyrelsen förordat. Därest emellertid för visst år ej behövde för de med fonden nu avsedda ändamål utlämnas lån till hela för utlåning medgivna beloppet, syntes möjlighet böra beredas för Kungl. Maj:t att av återstoden utlämna lån till sådana inrättningar för tillgodogörande och förädling av fiskets produkter, som enligt nu gällande bestämmelser för lån från fiskerilånefonden ej kunna komma i åtnjutande därav. Beloppet för sådan utlåning har ansetts kunna begränsas till 100,000 kronor årligen. De särskilda lånevillkoren borde av Kungl. Maj:t bestämmas med hänsyn till förhållandena i varje särskilt fall. Räntan borde dock endast i undantagsfall sättas lägre än fem procent och aldrig lägre än fyra procent. Amorteringstiden torde ej böra överstiga 10 år. Mot en sådan anordning har utskottet intet att erinra så mycket mindre som enligt vad i statsrådsprotokollet uppgivits ansökningar om lån från fonden, vars maximiutlåningsbelopp utgör 1,800,000 kronor, för 1923

icke föranlett disposition av mera än 1,050,000 kronor. Utskottet skall i förevarande avseende göra vederbörlig hemställan vid behandling av ärendena angående utgifter för kapitalökning.

De sakkunnigas förslag om särskilt anslag för statsbidrag till organisationskostnader för bildande av sammanslutningar mellan fiskare har departementschefen icke ansett sig kunna tillstyrka. Därest det skulle visa sig önskvärt att för visst fall med statsmedel understödja upplysningsverksamhet — genom broschyrer, föredrag eller eljest — i nu förevarande avseende, lärer såsom departementschefen uttalat Kungl. Maj:t kunna härför anvisa medel av förenämnda till Kungl. Maj:ts disposition ställda anslag till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen.

Likaledes torde på sätt departementschefen jämväl ifrågasatt från samma anslag kunna utanordnas de statsbidrag, som må finnas erforderliga för understödjande av propaganda för ökad fiskkonsumtion.

Med anledning av förslaget om särskilt anslag för främjande av fiskexporten har departementschefen erinrat, att Kungl. Maj:t den 3 november 1922 från den till Kungl. Maj:ts disposition ställda del av anslaget till fiskerinäringens understöd beviljat fiskeriintendenten i Västra distriktet ett belopp av 1,000 kronor för att sätta honom i tillfälle att undersöka möjligheterna för en svensk export av klippfisk och torrfisk till Spanien och Portugal. Av vad sålunda redan förekommit framginge enligt departementschefens mening, att särskilt anslag ej erfordras för sådana åtgärder till underlättande av fiskexport, som de sakkunniga föreslagit. Emellertid vore det att befara, att det till Kungl. Maj:ts disposition för fiskerinäringens främjande ställda anslaget icke komme att förslå med de nya krav, som på sätt ovan nämnts kunna ställas därå. Då departementschefen emellertid under nu rådande förhållanden icke ansett sig kunna ifrågasätta en ökning av budgeten för detta ändamål, har i stället föreslagits, att anslaget till Kungl. Maj:ts disposition i någon mån ökas genom överförande dit av 6,000 kronor av den del av anslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna, som är avsedd för fiskeristatistik. Då det anslag till fiskets befrämjande i de särskilda orterna, som skall uppföras i budgeten för 1923—1924 enligt statsrådsprotokollet är avsett för statsbidrag för kalenderåret 1923, hava dessa redan för innevarande år ansetts böra minskas med sistnämnda belopp. Mot detta förslag har utskottet icke heller något att erinra.

I den del av ifrågavarande anslag å 75,000 kronor, som enligt gällande bestämmelser må anvisas till hushållningssällskap eller lands- ting såsom bidrag till fiskeriadминистраtionen och fiskets befrämjande i

de särskilda orterna, må såsom ovan nämnts 5,000 kronor användas till studieresor för fiskare och 5,000 kronor till premiering av dammhus-hållningar och insjöfiskens på sötvattenfiskets område. Med hänsyn till angelägenheten att under rådande statsfinansiella läge på allt sätt söka begränsa statsutgifterna anser utskottet, att särskilda medel för sist-nämnda två ändamål böra kunna tillsvidare undvaras och anslaget i fråga följaktligen kunna nedsättas med sammanlagt 10,000 kronor. Skulle emellertid i vissa fall behov uppstå av något belopp för tillgodoseende av det syfte, som ifrågavarande medel avse att fylla, särskilt vad angår studieresor för fiskare, torde, i den mån återstoden av berörda anslag å 75,000 kronor icke därtill lämnar tillgång, reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen kunna för ändamålet tagas i anspråk.

I överensstämmelse med vad utskottet sålunda tillstyrkt skulle anslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna minskas från 105,000 kronor med 16,000 kronor till 89,000 kronor, därav 24,000 kronor skulle få anvisas till insamlande av primäruppgifter för fiskeristatistik, samt anslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen ökas från 40,400 kronor med 6,000 kronor till 46,400 kronor.

Om anslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen skall utskottet göra framställning i nästa punkt.

Utskottet hemställer nu,

att riksdagen må i riksstaten uppföra ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna med 89,000 kronor.

19:o.

*Befrämjande
i allmänhet
av fiskeri-
näringen.*

(ordinarie
anslag.)
[122.]

Under åberopande av vad utskottet under nästföregående punkt anfört, hemställer utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 122 gjorda framställning,

att riksdagen må i riksstaten uppföra ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen med 46,400 kronor.

20:o.

*Skogshus-
hållning i
allmänhet.*

(ordinarie
anslag.)
[137.]

Under punkt 137 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten uppföra ordinarie anslaget till skogshushållning i allmänhet såsom ordinarie reservationsanslag med 26,000 kronor.

(Statsrådsprotokollet sid. 305—308.)

Ordinarie anslaget till skogshushållning i allmänhet är i riksstaten för 1922 upptaget till 35,000 kronor. Jämlikt beslut vid 1920 års riksdag, då anslaget bestämdes till sagda belopp, beräknades härav till understöd åt enskild skogsundervisning och åt kolarskolorna vid Hällnäs och Bispgården 4,000 kronor samt återstoden eller 31,000 kronor till Kungl. Maj:ts disposition till understödjande av vissa tidskrifter å skogsskötselns område, till vissa föreningar och till andra mera tillfälliga ändamål för skogsskötselns främjande. Av den till Kungl. Maj:ts disposition ställda delen av anslaget pläga årligen anvisas bidrag till Svenska skogsvårdsföreningen, Norrlands skogsvårdsförbund och Svenska jägarförbundet.

Av anslaget för 1922 har enligt statsrådsprotokollet Kungl. Maj:t ej disponerat mera än 29,500 kronor, vilka fördelats sålunda:

till den enskilda skogshushållningen	kronor	1,000
» inspektörens vid Klotens fortsättningsskola rese- och traktaments- ersättningar	»	500
» Svenska skogsvårdsföreningen	»	21,000
» Norrlands skogsvårdsförbund	»	5,000
» Svenska jägarförbundet	»	2,000
Summa kronor		29,500.

För första halvåret 1923 upptogs anslaget till allenast 8,500 kronor, vartill de verkliga utbetalningarna från anslaget beräknades kunna under samma tid begränsas.

Rese- och traktamentsersättning till inspektören vid Klotens fortsättningsskola bör, såsom departementschefen i annat sammanhang erinrat, ej vidare utgå från detta anslag.

Utskottet.

Departementschefen har av i statsrådsprotokollet anförda skäl ansett anslaget för budgetåret 1923—1924 böra begränsas till 26,000 kronor, varav 21,000 kronor beräknats för här ovan nämnda förening och förbund.

Till återstående med anslaget avsedda ändamål har beräknats tillhoppa 5,000 kronor.

Mot anslagets beräkning har utskottet intet att erinra liksom ej heller mot att i överensstämmelse med Kungl. Maj:ts på statskontorets framställning grundade förslag anslaget gives natur av reservationsanslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må i riksstaten uppföra ordinarie anslaget till skogshushållning i allmänhet såsom ordinarie reservationsanslag med 26,000 kronor.

21:o.

Skogsvårdens
befrämjande.
(extra anslag.)
[142.]

Under punkt 142 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till skogsvårdens befrämjande för att av Kungl. Maj:t i mån av förefallande behov fördelas mellan vederbörande skogsvårdsstyrelser anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 150,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 316—323 i statsrådsprotokollet.

För vart och ett av åren 1897—1920 har riksdagen beviljat anslag å extra stat för skogsodlingens befrämjande. Detta anslag nedsattes vid 1917 års riksdag på Kungl. Maj:ts förslag från 100,000 kronor till 90,000 kronor i samband med anvisandet av särskilt anslag till främjande av skogsvård å enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens län samt Särna socken med Idre kapellag. Anslagen hava ställts till Kungl. Maj:ts förfogande för att i mån av tillgång tilldelas skogsvårdsstyrelser, till vilka landsting eller hushållningssällskap för ändamålet lämnat bidrag, under iakttagande att statsbidrag icke finge till någon skogsvårdsstyrelse utgå med högre belopp än det, varmed landstinget och hushållningssällskapet tillsammans eller ettdera av dem till ändamålet bidragit.

För vart och ett av åren 1905—1920 har riksdagen vidare å extra stat anvisat anslag såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för uppehållande av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet.

Sedan fråga uppkommit, huruvida icke nämnda båda anslag lämpligen borde sammanföras till ett gemensamt anslag under benämning skogsvårdens befrämjande, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att till skogsvårdens befrämjande å extra stat för 1921 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor, att utgå enligt vissa av Kungl. Maj:t föreslagna grunder.

Denna framställning bifölls av riksdagen, som därjämte förklarade, att sammanslagningen av anslagen syntes riksdagen välbetänkt och lämplig samt att riksdagen ej hade något att erinra mot de för anslagets utgående ifrågasatta grunder.

För 1922 anvisade riksdagen samma belopp.

Vid fördelningen med tillämpning av de 1920 års riksdag underställda grunderna av för 1921 tillgängliga medel visade sig emellertid, enligt vad i statsrådsprotokollet omförmäls, att icke mindre än 61,700 kronor av anslaget icke kunnat disponeras för 1921, ehuru starkt behov

påtagligen förelegat för flera skogsvårdsstyrelser av större andel i anslaget än som med de fastställda grunderna kunde tilldelas dem.

I två särskilda framställningar till Kungl. Maj:t hemställde skogsvårdsstyrelsemötets förvaltningsutskott, att åtgärder måtte vidtagas i syfte att åvägabringa ändring i de grunder, som fastställts för fördelningen av reservationsanslaget till skogsvårdens befrämjande, så att fördelningen måtte kunna ske i bättre överensstämmelse med föreliggande behov än vad fallet vore, samt att den reserverade delen av 1921 års anslag för nyssberörda ändamål framdeles måtte fördelas mellan de skogsvårdsstyrelser, som befundes därav vara i särskilt behov. Vid anmälan inför Kungl. Maj:t av anslagskraven för första halvåret 1923 i anledning av berörda framställningar framhöll departementschefen, enligt vad av statsrådsprotokollet framgår, att, då grunderna för fördelning av anslaget till skogsvårdens befrämjande i sammanhang med regleringen av utgifterna för 1921 under nionde huvudtiteln underställts riksdagen, avvikelser därifrån ej kunde ske, utan att riksdagen lämnats tillfälle yttra sig samt att ny utredning borde ske rörande fördelningen av de redovisade skogsvårdsavgifterna, i samband varmed jämväl grunderna för fördelning av anslaget för skogsvårdens befrämjande borde bli föremål för granskning. I avvaktan på nämnda utredning begärdes i 1922 års statsverksproposition medgivande av riksdagen att vid fördelning av för skogsvårdens befrämjande för 1922 tillgängliga medel Kungl. Maj:t måtte, därest och i den mån skogsvårdsstyrelsernas behov av statsunderstöd därtill föranledde, utdela statsbidrag utöver vad enligt de riksdagen 1920 underställda fördelningsgrunderna borde utgå.

Riksdagen, som icke hade något att häremot erinra, lämnade det begärda medgivandet.

Då ifrågavarande anslag fördelas först mot slutet av det kalenderår, för vilket det är avsett, äskades icke av 1922 års riksdag något anslag för första halvåret 1923 utan ansågs anslag för detta år kunna anvisas av samma års riksdag för uppförande i budgeten för tiden 1 juli 1923—30 juni 1924.

För budgetåret 1923—1924 begäres för ifrågavarande ändamål liksom för ett vart av åren 1921 och 1922 150,000 kronor, avseende kalenderåret 1923. Häremot har utskottet intet att erinra. I samband härmed har departementschefen i statsrådsprotokollet redogjort för av domänstyrelsen framlagt förslag till nya grunder för fördelning av ifrågavarande anslag, i viss mån innebärande en återgång till förhållandena vid tiden före sammanslagningen av de båda förutvarande anslagen.

Utskottet.

Dessa grunder hava visserligen synt departementschefen avgjort bättre än de senast fastställda. Med hänsyn emellertid till för olika år växlande förhållanden har departementschefen dock ansett förslaget icke lämna säker trygghet för att vid grundernas praktiska tillämpning giva det bästa och lämpligast avvägda resultatet. Ett fastslående av dessa fördelningsgrunder för framtiden genom ett utverkande av riksdagens godkännande av desamma syntes departementschefen därför icke böra ifrågakomma.

Utskottet delar departementschefens uppfattning, att Kungl. Maj:t icke bör i förevarande avseende bindas vid vissa fastslagna regler. Vid sådant förhållande och då såsom departementschefen framhållit Kungl. Maj:t äger fördela till statsverket inflytande skogsvårdsavgiftsmedel utan andra direktiv än att fördelningen skall ske i mån av förefallande behov, anser utskottet i likhet med departementschefen det icke böra möta några betänkligheter att överlämna åt Kungl. Maj:t att efter samma norm fördela ifrågavarande anslag, som enligt vad i statsrådsprotokollet uppgivits till beloppet hittills vida understigit de redovisade skogsvårdsavgifterna.

Utskottet biträder alltså Kungl. Maj:ts förslag jämväl i vad det avser rätt för Kungl. Maj:t att i mån av förefallande behov fördela anslaget i fråga.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till skogsvårdens befrämjande för att av Kungl. Maj:t i mån av förefallande behov för kalenderåret 1923 fördelas mellan vederbörande skogsvårdsstyrelser anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra reservationsanslag av 150,000 kronor.

Stockholm den 19 februari 1923.

På jordbruksutskottets vägnar:

O. NILSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

under punkterna 1—17

från första kammaren: herrar *Hellström, P., Sederholm, Boberg, Ingeström, Å., Dalberg, Eriksson* i Ljusdal, *Lindstrand* och *Gabrielsson* samt

från andra kammaren: herrar *Nilsson* i Tånga, *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Östersund, frih. *Hermelin, Aarnseth, Lundström, Hedlund* i Häste, *Björk* och *Pettersson* i Stäringe;

under punkterna 18—21

från första kammaren: herrar *Hellström, P., Sederholm, Boberg, Dalberg, Eriksson* i Ljusdal, *Andersson, K. A., Lindstrand* och *Gabrielsson* samt

från andra kammaren: herrar *Nilsson* i Tånga, *Johansson* i Uppmälby, frih. *Hermelin, Andersson* i Grimbo, *Aarnseth, Lundström, Hedlund* i Häste och *Björk*.

Reservation:

Under punkt 7

beträffande utskottets hemställan i 2) av herr *Sederholm*, som yrkat bifall till de i ämnet väckta motionerna jämväl i vad rör anslag för fortsatta produktionskostnadsundersökningar.

Under punkt 18

av herrar *Andersson, K. A.*, och *Andersson* i Grimbo, som yrkat bifall till Kungl. Maj:ts förslag.
